

Natuurreservaten

Zuiderkempen

Jaargang 5
driemaandelijks tijdschrift
januari 1999 Nr. 1

België heeft nauwelijks beschermd natuurgebied, maar voor de rest een gelukkig Nieuwjaar!!!'

In 'De Morgen' van 23 december '98 lezen we:

Met 5 procent beschermd natuurgebied bezet België de laatste plaats in de rangschikking van twintig welvarende niet-tropische landen in het noordelijk halfrond. Denemarken scoort met 27,5 procent het best en laat hiermee de VS, de nummer twee (12,7 procent), ver achter zich. De vergelijking tussen de verschillende landen werd uitgevoerd door het Nederlandse Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) en werd gepubliceerd in het tijdschrift 'Landschap'. Het centrum baseerde zich op cijfers van de International Union for the Conservation of Nature (IUCN). De definitie van natuurgebied wordt vaak op verschillende manieren geformuleerd. Aangezien het IUCN met dezelfde maten meet, kon worden voorkomen dat men tot een scheefgetrokken vergelijking kwam. Onder natuurgebied wordt een gebied verstaan dat in de eerste plaats de natuur dient en waar land- of bosbouw ongeschikt is. Nederland zelf bezet in de rangschikking een goede derde plaats met 10,5 procent beschermd natuurgebied.

5 procent van heel België, ocharme! Wat wij, natuurbeschermers al lang aanvoelen, staat hier nog maar eens zwart op wit: in Belgenland is wat er nog rest aan waardevolle natuur op sterven na dood. We zouden geen Belgen zijn als we niet vlug een en ander relativeerden, het artikel gaat verder:

Het erbarmelijke percentage aan natuurgebied in België is opmerkelijk. Toch vindt Bea Kayaerts van de Milieu- en Natuurraad Vlaanderen dat de percentages een verkeerd beeld schetsen en is relativering op zijn plaats. Volgens haar is heel wat natuurgebied in België waardevol, alleen is het niet officieel beschermd. Het gaat dan bijvoorbeeld om kleine stukjes ongerepte natuur die verweven liggen in het sterk verstedelijkt Vlaanderen. Toch doet Vlaanderen in het nieuwe decreet op natuurbehoud een poging om internationaal zijn reputatie op te krikken, 'tegen 2002 moet het Vlaams ecologisch netwerk (VEN) gerealiseerd zijn waarbij 125000 hectare grondgebied louter in functie van de natuur staat. Daarnaast moet in het integraal Verweving en Ondersteunend Netwerk 150000 hectare zowel een exploitatie- als natuurfunctie hebben', aldus Kayaerts. Aangezien men op internationaal niveau in gebreke blijft, heeft België, Vlaanderen dan toch, zichzelf dus een soort norm opgelegd.'

Zo, we weten meteen wat ons te doen staat in 1999: onverminderd onze krachten bundelen om niet alleen te redden wat er nog is, maar mee dat Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) in de praktijk te zetten. Wat dat voor onze Afdeling betekent? Meer natuur in Herselt! Meer natuur in Hulshout! Meer natuur in Laakdal! Meer natuur in Westerlo! De mensen van het monster en uitgerust de 'strijd' aanvat, daarom wensen we u en de familie een vreugde- en vredevol 1999, een afdelingsbestuur zullen zich blijven inzetten om dit jaar weer meer natuurgebied aan te kopen en te beheren. Ook op beleidsvlak zullen we onze inbreng blijven hebben! Van zeer groot belang is de uitbouw van onze ledenwerking. Inderdaad, zonder U, beste lid, heeft het allemaal geen zin. U draagt de vereniging en dat waar ze voor staat: opkomen voor het herstel, de bescherming en de uitbreiding van de ernstig bedreigde

natuur in onze regio. Laat Uw stem horen, zorg dat we in de toekomst met nog meer zijn! Op 17 januari '99 houden we onze algemene Vergadering waarop U uw stem kan verheffen. We zouden uw aanwezigheid op prijs stellen. Waar en wanneer precies lees je elders in dit nummer. Het is heel belangrijk als u fris, goede gezondheid en op 31 december '99 weer heel wat meer groen in onze regio! Gelukkig Nieuwjaar!

Uit de Reservaten

Netevallei-Schaapwees

Door wateroverlast en aanhoudende regen zijn de geplande beheerswerken van de voorbije maanden niet kunnen doorgaan. Zo staat het rietland, waar wij ruigtekruiden en een gedeelte van het riet wilden maaien en afvoeren, nog steeds onder water. De vele diepe grachten in dit perceel zijn niet meer te bemerken en betreden zou wel eens natte gevolgen kunnen hebben.

Op het klein hooiland waar, in september gemaaid werd, kon het maaisel nog niet verwijderd worden. Het hooiland staat nu al drie maanden onder water en het maaisel is aan het rotten zodat afvoeren niet meer mogelijk zal zijn. Ook het groot hooiland wacht nog steeds om begraasd te worden. Begin oktober werd een tijdelijke afsluiting geplaatst maar ook hier is het water nog niet weggetrokken.

Maar misschien is het woordje "wateroverlast" hier toch wel een beetje verkeerd gekozen. Voor de natuur in de vallei van de Grote Nete is het vele water geen overlast maar wel een zegen. Veel planten die hier voorkomen zijn gebonden aan een waterrijk milieu en hebben er alle voordeel bij dat tijdens de wintermaanden het gebied onder water komt te staan.

Ondertussen wordt er wel op andere terreinen gewerkt. Door onze afdeling werd aan de gemeentebesturen van Herselt, Hulshout en Westerlo gevraagd om in het kader van het Gemeentelijk Natuur Ontwikkelings Plan samen te werken rond de vallei van de Grote Nete. Na enkele voorbereidende vergaderingen hebben de 3 gemeentebesturen hun samenwerking toegezegd en werd aan het studie bureau Technum de opdracht gegeven een inrichtingsplan voor het gebied op te stellen.

Bedoeling is om tot een eenvormig beleid te komen voor wat betreft natuurbescherming, natuurbeheer en natuurebeleving in de vallei van de Grote Nete en dit over de gemeentegrenzen heen.

De Roost en Craeywinckel

Nabegrazing, kan dat ook in de Roost? Natuurlijk, er is gras en de schapen van de buurman staan al een tijd over de haag te kijken. De mogelijkheid tot nabegrazing is al enkele keren ter sprake gekomen. Onlangs hebben we de knoop doorgehakt en een overeenkomst gemaakt. Tijdens de herfst mogen de schapen grazen binnen verplaatsbare rasters. Begrazing is een andere beheersvorm dan hooien. De uitwerpselen van grazers trekken veel ongewervelden aan, die dan weer op het menu staan van vele andere dieren. Door begrazing wordt de beemd ook open gehouden. De grazers nemen ons ook heel wat werk uit handen.

In de tijd van onze voorouders hebben schapen mooi werk geleverd bij het creëren en in stand houden van heidegebieden, maar over hun bijdrage aan het beheer van natte beemden is minder bekend.

Schapen, runderen, paarden, ze hebben allemaal hun eigen manier van grazen: andere graaspatronen, andere vertrappeling van de bodem,... Bovendien is ook het aantal dieren zeer belangrijk. We volgen de schapen op de voet...

Deze herfst hebben de grazers in de Roost nog niet veel gepresteerd, ook voor hen was het najaar te nat om buiten te werken. De buurman 'heeft zijn schapjes terug op het droge'.

Langdonken

Vlaams Minister van Leefmilieu Kelchtermans deed een uitbreiding van de erkenning als natuureservaat voor de Langdonken. Een belangrijke beslissing, want nu kunnen we beheerswerken uitvoeren zonder telkens allerlei vergunningen (kapvergunningen, vegetatiewijzigingen, enz.) aan te vragen (we moeten uiteraard wel het beheersplan volgen). Ook worden bepaalde beheerswerken gesubsidieerd. En we vatten meteen ook de koe bij de horens. We plannen voor volgend najaar enkele grotere 'graafwerken'. Niet schrikken als je in '99 een kraan of graafmachine aan het werk ziet. Om de 'originale' bodemlagen met bij horende flora terug te krijgen, moeten we een stukje 'verstoorde' grond afschrappen. Ja, je kan het eigenlijk afplaggen noemen, maar gezien de toch wel grote omvang van het werk, gebruiken we een graafmachine in plaats van een plagschop. In het beheersplan voorzien we ook begrazing. Kom je in de Langdonken binnenkort al eens een Vlaamse Laag- of een Schotse Highlander tegen, geen paniek, dat is vanaf nu volkomen normaal. Hoe, waar en wanneer precies, lees je wel in een volgend nummer. Het winterwerk voor onze beheersploeg betrof vooral het kappen van Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers. Niet dat we anti-States gezind zijn, maar waar deze uitheemse soorten in het reservaat opduiken, mag je meteen van een ware plaag spreken. Ze groeien zo snel, dat de inheemse flora moet wijken. Het is ons juist te doen om het behoud van die inheemse soorten. Vandaar de soms nogal 'harde' aanpak.

Het hout wordt verkocht als brandhout of als zaaghout. Met de opbrengst stellen we weer een stukje waardevolle natuur veilig. We mochten ook Jos en Jef, twee gemeentewerkers, weer verwelkomen. Ze begonnen dit jaar wat later dan op andere jaren, maar hier zat het zeer natte najaar voor veel tussen. Meteen doet de Gemeente Herselt weer een grote inspanning om de natuurwaarde van de Langdonken op te krikken. Bedankt Gemeentebestuur van

Herselt!

Het Goor

Het wordt wat eentonig, maar ook nu kunnen we over Goor weinig concreets melden: het water bedekt nog altijd 95% van Het Goor, en dat zal waarschijnlijk zo blijven tot april/mei als de verdamping terug hoger wordt dan de neerslag.. Het valt moeilijk in te schatten wat de impact op planten en dieren gaat zijn van het voedselrijkere water dat van de omliggende velden en visvijvers binnengestroomd is.

De Steenkensbeek

Qua natuur leidt de Steenkensbeek haar normale winterse leventje, wat ons de tijd geeft om te overwegen hoe we deze mooie beekvallei kunnen opwaarderen tot een echt aandachtspunt in de gemeente Hulshout. Centraal gelegen, naast de Netedijken heeft de Steenkensbeek echt een groot potentieel om zich voor Hulshout op te werken als een aantrekkingspool voor onze vereniging. Het enige wat ons nog ontbreekt zijn activiteiten om zo ons maatschappelijk draagvlak te verhogen.

Op korte termijn staan de kappingen van enkele populierenbossen op het programma.

Het Asbroek

Na de belangrijke aankopen van 1997 en 1998 hebben we hier al meer dan 20 ha. te beheren. De beheerswerkgroep overweegt van actiever te gaan beheren. In de eerste plaats wil men de groep die betrokken is bij het reservaatbeheer uitbreiden. Op het terrein zal er de volgende maanden vooral gewerkt worden aan de weideafsluitingen en aan het opruimen van takhout van gekapte canada's.

De Algemene Vergadering

Natuurreservaten Zuiderkempem, dus jij en ik, houdt op zondag 17 januari de jaarlijkse algemene vergadering. Samenkomst om 9 uur in het hotel Heidehof, Heide 62 te Westmeerbeek.

We beginnen met een lekker ontbijt. Om 10 u begint 'de vergadering', we kiezen het bestuur, we leggen uit wat we het afgelopen jaar wel en niet voor mekaar kregen en maken plannen voor 1999.

Wie mag komen? U, beste lid, en breng man, vrouw, lief en kinderen maar mee, alles is gratis. Wie er verleden jaar was, zal er zeker weer zijn, want het was reuze gezellig.

Breng gerust voorstellen, vragen en opmerkingen mee, want die willen we horen.

Na de vergadering leidt Walter Michiels ons rond in de wondere wereld van de Netevallei. Einde omstreeks de middag.

Om de tafels te kunnen dekken en het juiste aantal eieren te koken is het noodzakelijk dat je vooraf inschrijft bij: Staf Aerts Averbodesesteenweg 93 Herselt 013/77.22.

Optreden

We houden het graag gezellig, ieder jaar organiseren we een optreden. Wie zich eens echt in Ierland wil voelen, gaat op zaterdag 17 april naar de Vinea in Veerle-Laakdal, want daar treden voor u op de fantastische, onvervalste Ierse groep SHANTALLA. De jigs en reels, afgewisseld met ontroerende ballads, brengen u naar het groene eiland, de Guinness en Irish coffee doen de rest. Een absolute aanrader!

De winnaar van onze prijsvraag krijgt twee vrijkaarten voor de eerste rij cadeau!

De opbrengst van de avond wordt volledig gebruikt voor de aankoop van nieuwe natuurgebieden in onze regio.

Inkom : 300 fr.,

Kaarten te verkrijgen in voorverkoop bij alle bestuursleden aan 250fr. en telefonisch te reserveren bij H. Berghmans 014. 841604.

Omzendbrief natuurdecreet zet aan tot krachtdadig natuurbeleid

Recent werd door Vlaams minister Theo Kelchtermans een omzendbrief bij het eerste uitvoeringsbesluit van het natuurdecreet uitgevaardigd. De omzendbrief is gericht aan de gouverneurs en leden van de bestendige deputaties, de colleges van burgemeester en schepenen en alle ambtenaren van het Vlaams Gewest.

De omzendbrief vangt aan met een uitvoerige bespreking van de algemene maatregelen voor het natuurbehoud. Die algemene maatregelen worden geconcretiseerd door de horizontale maatregelen die ongeacht de ruimtelijke bestemming of het gebruik van de grond overal gelden.

Belangrijk is dat daarbij duidelijk wordt aangegeven dat het standstill-principe betekent dat de natuurkwaliteit minimaal moet worden instandgehouden en dat de vergunningverlenende overheid voor een uitdaging staat om via de vergunning het win-hack-principe toe te passen om op die manier de natuur die de laatste decennia verloren ging opnieuw te realiseren.

Wanneer is vergunning nodig?

In het volgende hoofdstuk wordt de vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen behandeld. Kort samengevat zijn er drie mogelijkheden. Een algemeen verbod, een natuurvergunningsplicht en een meldingsplicht.

In een aantal gevallen geldt een algemeen verbod op wijziging. Er kan enkel van dit verbod afgeweken worden bij besluit van de bevoegde minister. Concreet betekent dat dat schepencolleges of bestendige deputaties in die gevallen geen vrijheid hebben om een wijziging toe te staan. Dit algemeen verbod geldt in gans het Vlaams Gewest voor specifieke vegetaties en bijzondere landschapselementen. Voor historisch permanent grasland en poelen geldt dit verbod enkel in de groengebieden, parkgebieden, bufferzones en bosgebieden volgens de gewestplannen. Het normale onderhoud van deze landschapselementen mag uiteraard blijven gebeuren,

Een tweede mogelijkheid omvat wijzigingen waarvoor een vergunning vereist is. Als de aanvraag gebeurt door individuen of bedrijven wordt de vergunning behandeld door het College van Burgemeester en Schepenen, voor aanvragen door overheden of door rechtspersonen met publiekrechtelijk statuut (zoals ruilverkavelingcomités of polders en wateringen) is de Bestendige Deputatie de vergunningverlenende overheid. De vergunningsplicht geldt enkel binnen bepaalde gebieden en zones. Er wordt bovendien een onderscheid gemaakt tussen de natuurvergunningsplicht voor wijziging van vegetatie en die voor wijziging van kleine landschapselementen.

Algemeen verbod

De natuurvergunningsplicht voor de wijziging van vegetatie geldt in de groengebieden, parkgebieden, bufferzones, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde en natuurontwikkelingsgebieden volgens de gewestplannen, de EG-vogelbeschermingszones, de RAMSAR-watergebieden, de beschermde duingebieden en de habitatzones van communautair belang. Binnen deze gebieden en zones geldt een algemeen verbod tenzij voorafgaand een schriftelijke vergunning is verkregen voor het afbranden, het vernietigen, beschadigen of doen afsterven van vegetatie met mechanische of chemische middelen (behalve voor cultuurgewassen die geen historisch permanent grasland en bossen zijn), het wijzigen van historisch permanent grasland met inbegrip van het microreliëf, het aanplanten of rooien van bosjes op plaatsen met vegetatie, het wijzigen van het reliëf, de nivellering van het microreliëf, het wijzigen van de waterhuishouding door drainage, ontwatering en dichten van bv. grachten en het wijzigen van het overstromingsregime van vegetatie. Het wijzigen van historisch permanent grasland is vergunningsplichtig in valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang of agrarische gebieden met bijzondere waarde en binnen de perimeter van de gebieden afgebakend in uitvoering van internationale besluiten voor zover het historisch permanent grasland als habitat is opgenomen. De natuurvergunningsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen is van toepassing in dezelfde gebieden en zones én in de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden volgens de gewestplannen en in de gebieden van het IVON (eens die afgebakend zijn).

Goede natuurpraktijk

Een derde mogelijkheid omvat de meldingsplicht. Het wijzigen van vegetaties (voor struwelen, loofbossen, houtachtige beplantingen op hermen of taluds en langs waterlopen, dijken of taluds), het wijzigen van kleine landschapselementen (heggen, hagen, houtkanten, houtwallen, bomenrijen, hoogstamboomgaarden, stilstaande waters, poelen en beken) moeten voorafgaand schriftelijk worden gemeld aan het College van Burgemeester en Schepenen. Deze meldingsplicht is van toepassing in gans het Vlaams Gewest behalve in woongebieden en industriegebieden volgens de gewestplannen en de gebieden en zones waar de vergunningsplicht voor wijziging van kleine landschappen geldt.

De omzendbrief bevat ook een bijlage met een code voor goede natuurpraktijk i.f.v. wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen. Deze code geeft voor elke vegetatie en klein landschapselement een zeer uitgebreid overzicht van de omschrijving (m.a.w. wat is het), de betrokken karteringseenheden volgens de e Biologische Waarderingskaart) en de normale onderhoudswerken. Op die manier wordt voor iedereen duidelijk voor welke handelingen in de betrokken vegetaties of kleine landschapselementen al dan niet een verbod, vergunnings- of meldingsplicht geldt, en misschien veel belangrijker op welke manier deze vegetaties en kleine landschapselementen best onderhouden worden.

Johan Vandewalle

Uit de Milieuraad

Laakdal

Op de recente vergadering van de milieuraad werd het milieubeleidsplan 99 voorgesteld. Hierin gaat net als vorig jaar veel aandacht naar een gemeentelijk afvalvoorkomingsplan en een intense sensibiliseringscampagne hieromtrent. Verder ligt de nadruk, vanzelfsprekend ook op 'waterbeheer'. Een hele reeks maatregelen om

oppervlaktewater en grondwater te beschermen worden voorgesteld. In het plan is melding gemaakt van de reeds aangelegde riolering en de nog uit te voeren rioleringswerken. Maar van een gescheiden systeem, waarbij afvalwater en regenwater apart worden opgevangen, is maar weinig te merken. Dit lijkt toch wel een serieuze leemte als men plannen maakt rond integraal waterbeheer.

Verder worden de acties uit het GNOP in het milieubeleidsplan aangehaald onder het hoofdstuk 'natuurontwikkeling'. Toch is het voor ons iets te stil rond het Gemeentelijk Natuur Ontwikkelings Plan.

Een 'MOP'!

Wij doen alvast mee. Lachen mag ook, maar dat is niet het eigenlijke opzet. Het MilieuOntmoetingsProgramma, afgekort MOP, is een initiatief van de Koning Boudewijnstichting en AMINAL. In april '99 kunnen de MOPklassen (leerlingen van 5 tot 12 jaar) op zoek gaan naar het milieuelement in verschillende activiteiten, zoals bij imkers, bos- en landbouwers enz. Ook in het natuurreservaat de Roost kunnen de kinderen milieukennis komen opdoen. Een werkgroep van de gemeente verzorgt het contact tussen de MOP medewerkers en de klassen.

Herselt

In de vergadering van november besprak de raad het milieujaarprogramma, hierin staat een belangrijk nieuw initiatief. Het programma voorziet in een ondersteuning met 300.000 fr. van het Web+ project van onze vereniging. Dit project heeft als hoofddoel langdurig werklozen met een lage scholing terug in het arbeidscircuit te brengen. Momenteel krijgen er 5 Webbers een opleiding in onze reservaten.

Er was een evaluatie van de geflopte derde nacht van de duisternis, het licht ging niet uit. Het rioleringsontwerp voor de Limberg werd besproken en hierbij werden voorstellen tot ontkoppeling van het regenwater geformuleerd.

De milieuraad stelde voor van een gemeentelijk reglement op te stellen welk het inbuizen van grachten regelt. Nogmaals wees de milieuraad op een flagrante bouw- en milieuvergunningsovertreding. Blijkbaar ontbreekt de politieke wil of is het moed om op te treden. En dan maar jammeren als er uiteindelijk moet afgebroken worden.

Hulshout

Tijdens de laatste vergadering, eind november heeft de Milieuraad de Gemeentelijke Milieubeleidsnota goedgekeurd, zij het zonder veel enthousiasme. Verleden jaar werd de milieubeleidsnota afgekeurd, een groot deel van de argumenten waarom de milieuraad vorig jaar de nota afkeurde zijn nog evengoed geldig. Maar er zijn ook wel positieve elementen te vermelden. Laat ons hopen dat het gemeentebestuur deze uitnodiging tot samenwerking apprecieert en dat we zo tot concrete acties kunnen komen. Maar belangeloos ijveren voor meer natuur blijft in Hulshout toch niet voor de hand te liggen. Vooral als er raakvlakken zijn met Ruimtelijke Ordening wordt er in sommige hoeken nogal snel geargumenteed dat deze materie buiten de bevoegdheid van de Milieuraad valt. Het GNOP.

Oef... Eindelijk... Op 18 januari komt de opvolgingscommissie voor de eerste keer samen. Laten we ons alaa maar flink op punt stellen, want echte voorstanders van meer natuur zijn hier niet dik gezaaid. Over de algemene principes is iedereen, God en Klein Pierke inbegrepen het roerend eens, zolang er maar genoeg uitzonderingen kunnen gemaakt worden zodat het voor niemand hinderlijk is.

Aankopen

Bij de uitbouw van een reservaat komt heel wat kijken, maar om die natuurgebieden effectief te kunnen beheren, moet je over die gronden kunnen beschikken, door aankoop of huur. Je kan een conservator niet gelukkiger maken dan door hem vertellen dat er weer een nieuw perceel aangekocht is. En dat is helemaal niet uit bezitsdrang, integendeel, er komt meestal weer werk bij boven op de soms al overvolle agenda. Neen, de conservator is blij omdat de natuurwaarde van 'zijn' reservaat stijgt. Grote, aaneengesloten gebieden bieden meer kansen aan dieren en planten.

In het eerste nummer van 1998 kondigden we een mogelijke 'grote' aankoop aan. Die aankoop is er spijtig niet gekomen. Daarom werd er vanaf de 10° maand actief gezocht naar aankoopbare percelen in al onze reservaten. Dit lukte vrij goed. Hier volgt het lijstje van de verkoopovereenkomsten van de laatste maanden.

De Langdonken:

De percelen Herselt 3° afd. sectie G 998, 1007, 1016d, 1016^e, 1017 en Herselt 2° afd. sectie G 473, 703.

Oppervlakte: 3ha71a84ca.

Een belangrijk perceel hierbij is het moeras tegenover de schuur, de andere percelen liggen vooral langs de Calsterloop. **Goor-Asbroek:**

De percelen Herselt 2° afd. sectie M 38, 115, 117a, 118 en Herselt 1° afd. sectie A 158a. Oppervlakte 4ha 68a70ca.

De weide van het slachthuis Heylen is hier belangrijk, verder is er een eikenbos achter de Oil-Shop.

De Roost-Craeywinckel:

De percelen Laakdal-Vorst sectie A 303, 304, 305, 306, 307, 308, 1185a deel, 1187, 1188, 1192, 1193, 1196, 1197, 1200, 1201 en 1202.

Oppervlakte: 10ha50a60ca.

Je vindt meer over deze aankoop in een ander artikel.

Netevallei-Schaapwees :

De percelen Westerlo 1° afd. sectie D 521, 522, 522/02, 522/03, 523 en 524.

Oppervlakte: 2ha09a85ca.

Deze percelen liggen langs de Nete, er zijn een gedempte meander en twee vijvers bij.

Vallei van de Steenkensbeek:

Westerlo 1° afd. sectie D 725b.

Oppervlakte 26a32ca.

Dit perceeltje is gelegen achter de woningen langs de Gravin de Merodestraat.

We onderhandelen momenteel over meerdere kleine aankopen, hierbij zijn er enkele weekendverblijven. Meer hierover in een volgend nummer.

De Prijsvraag

Onze prijsvraag ging vorige keer over de Netevallei en zijn conservator. Inderdaad, alle inzenders wisten dat conservator Walter Michiels de Galloway runderen in Schaapwees mocht verwelkomen. Ze wisten ook dat de Grote Nete in de Rupel uitmondt. De winnaar is deze keer Jurgen Keirsmakers uit Oostervijk-Westerlo. Gefeliciteerd, Jurgen, je krijgt van ons een schitterende kalender van Natuurreservaten. Opgelet, hier volgt de nieuwe prijsvraag.

1° Ons Natuurreservaat in Laakdal heet?

☐ De Roost - Monami

☐ De Roost - Craeywinckel

☐ De Steenkensbeek

2° Het overigens erg vervuilde riviertje dat door dat natuurreservaat loopt heet?

☐ De Kalsterloop

☐ De Steenkensbeek

☐ De Laak

3° Wat voor een gebied is dit reservaat?

☐ een droge heide

☐ een moerassig gebied

☐ landduinen

4° De conservators zijn?

☐ Guido Ceulemans

☐ Ludo Verwimp

☐ Vic Van Dyck

Oplossingen sturen naar:

Benny Van Dyck, Weybroekweg 12, 3201 Aarschot (voor 15 februari 1999). De winnaar krijgt twee vrijkaarten voor het optreden van Shantalla.

AFSTAMMING

Soms staat het op de stam in groeven,
in rimpels diep en verhout.

Zij die op stokken moeten steunen,
dragen een kroon van bladgoud.

Niemand zal uw bast nog dragen.

U sterft staande tussen uw stamgenoten
tot het volgende stormgeweld
uw koude lichaam breekt en velt.

Bloei uit uzelf in duizend zwammen,
schimmel en maak schoon schip.
Boom door tot de kern uiteenvalt in leven.
Varens zullen dan uw sporen dragen
en u mosgroen omgeven.

Vic

Een kleine " grote aankoop "

Pas verwierf Natuurreservaten Zuiderkempem meer dan 10 ha natuurgebied in Laakdal. Deze percelen zijn gelegen tussen de Kleine Laak en de Borghtloop op grondgebied Vorst maar, de grens van Eindhout is vlakbij. Het gebied ligt niet ver van de percelen die we reeds in beheer hebben. Hopelijk zal het in de toekomst één groot geheel vormen en dan aansluiten bij de bossen van Ossebroeken. Door deze aankoop bouwt NR zeker verder aan de bescherming van de valleien van Grote en Kleine Laak, de 'groene' aders van Laakdal.

Op een kaart uit 1658 van de goederen, toen behorende tot de Hoeve van Vorst (huidige Ossenstal zijn de nieuwe reservaatpercelen al duidelijk te herkennen. De gronden luisteren naar namen zoals: 'de tooien bempt, dweybroek, deerste 4 bunder en tweed 4 bunder'. Omwille van de lageregelegen, venige en natte bodem zijn deze gronden waarschijnlijk eeuwenlang gebruikt als weibeemden en hooiland. Rond de eeuwwisseling of mogelijk vroeger ontstond een grote vijver aan de monding van de Borghtloop in de Kleine Laak, waarschijnlijk door turfwinning. De iets hoger gelegen percelen werden grotendeels beplant met Canadapopulieren. Dit bos werd gekapt in 1990 en spijtig genoeg opnieuw beplant met populieren.

Men kan het gebied ruwweg indelen in twee biotopen; de vijvers in het westen (op de bunders) en de jonge populierenaanplanting in het oosten (toelen bempt en dwey broek). De vijvers zijn deels verland en dichtgegroeid met wilgenstruweel. Toch blijft er nog heel wat open water. Dit oefent natuurlijk een grote aantrekkingskracht uit op heel wat watervogels. Wilde eend, wintertaling, kuifeend, nijlgans, dodaars, meerkoet en anderen broeden er. Nog meer soorten eenden en allerlei steltlopers vertoeven er tijdens hun voor- en najaarstrek. Blauwe reigers en aalscholvers komen er geregeld vissen, evenals de schitterende ijsvogel. In de verlandingszones vinden heel wat moerasvogels een plaatsje. Vooral de blauwborst is hier het juweel.

De flora is nog onvoldoende bestudeerd, maar met planten als wateraardbei, dotterbloem, gele lis enz. zitten we zeker goed. Opmerkelijk, zeker tijdens de wintermaanden, zijn de talrijke struiken rode kornoelje. Enkele decennia geleden werden deze struiken nog jaarlijks gekapt voor het maken van manden en ander vlechtwerk. Ook de struwelen met olm op de Laakoeven vallen op.

De jonge populierenaanplant is minder interessant. Maar de rijke ondergroei van zomereik, zwarte els, es, vlier, gelderse roos, wilg, e.a. maakt echter veel goed. Verder treffen we een sterk verruigde vegetatie aan met vooral brandnetels, koninginnekruid, moerasspirea, moerasandoorn, engelwortel en andere. Zelfs het zeldzame schaduwkruiskruid vind hier een groeiplaats. Natuurlijk wordt dit perceel druk bezocht door allerlei kleinere zangvogels. Nachtegalen, bosrietzangers, grasmussen, zwartkoppen, tuinfluiters, tortels en vele anderen zorgen in het voorjaar voor een waar vogelorkest. Tenslotte vinden een aantal reeën hier een geschikte schuilplaats.

In het verleden werd het gebied vooral bedreigd door de vervuiling met het afvalwater van de Borghtloop. Deze beek trad regelmatig buiten de oevers en dan stroomde het vervuilde water in het natuurgebied. Ondertussen wordt het huishoudelijk afvalwater afgeleid naar riolen, maar het voedselrijke slib zou nog geruime tijd voor vervuiling kunnen zorgen.

Het oppompen van grondwater door de PIDPA kan problemen geven. Vooral tijdens droge perioden zou dit extra waterverlies ernstige verdroging kunnen veroorzaken.

We moeten hier naar de beste strategie zoeken.

Ook over het verdere beheer van het gebied moet natuurlijk nog flink worden nagedacht. Waarschijnlijk zal geopteerd worden voor het behoud van de waterpartijen door verlanding en dichtgroeien tegen te gaan en voor het omvormen van het populierenbestand naar een natuurlijk loofbos of grasland.

Voor de verder uitbouw en het beheer van ons natuurreservaat De Roost - Craeywinckel zijn we dringend op zoek naar enthousiaste medewerkers. Kennis is niet noodzakelijk wel een stevige portie liefde voor de natuur. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met de conservators Vic Van Dyck (014/480210) of Ludo Verwimp(014/867450) zij zullen tijdens een wandeling het gebied voorstellen en vertellen hoe zij het beheer zien.

Deze aankoop kost NR natuurlijk geld, veel geld.

Ook hierbij kan je helpen door op 17 april naar het optreden van Shantalla in de Vinea te komen en door er meerdere Guinnessen of Irish coffees te drinken. Als Je met de auto komt breng je best een BOB mee.

Dijkwerken aan de Grote Nete te Westerlo terug gestopt.

Op 19 sep. 98, bijna een week na de hevige regenval van 13 op 14 sep. 98 en nadat het waterpeil van de Grote Nete reeds aan het dalen was, werd door de dienst Zeeschelde gestart met het storten van duizenden tonnen puin en steenafval op de Netedijk tussen de Marlybrug en de Broekstraat in Westerlo. Waar het eens zo mooi en aangenaam wandelen was, kan dit nu ernstige gevolgen hebben voor uw gezondheid. Hartkloppingen en oprispand maagzuur kunnen optreden bij het aanschouwen van deze ravage en mocht u alsnog een wandeling op de dijk aanvatten dan zullen de honderden, vervaarlijk uit het puin stekende, betonijzers u alle wandelplezier ontnemen.

Op 26 dec. 98 stelden wij vast dat een strook natuurgebied tot ongeveer 10 m achter de dijk ontdaan was van alle bomen en houtgewas. Noch Natuurreservaten vzw, noch de Wielewaal welke beiden eigenaar zijn van meerdere percelen langs de Grote Nete werden niet ingelicht over de aan de gang zijnde werken. Zelfs bij de gemeente kon men ons niet zeggen om welke reden deze kappingen werden uitgevoerd. Om hieraan te verhelpen werd door de gemeente een overleg georganiseerd tussen de afdeling Zeeschelde, de natuurverenigingen en de gemeente.

Op dit overleg kregen wij van de dienst Zeeschelde te horen dat de strook natuurgebied waar al het houtgewas gekapt werd, moet dienen om een nieuwe, stevigere en hogere dijk aan te leggen. De bestaande dijk zou dan schuin afgegraven worden en aansluiten op de nieuwe dijk. Na de werken van september werd door ons contact opgenomen met de afdelingen Natuur en Water van AMINAL, de ophogingswerken aan de dijken werden toen gestopt. In het Netebekkencomité werd afgesproken dat er een globaal waterbeheersingsplan zou opgesteld te worden voor het ganse Netebekken en dat er tot zolang enkel bij hoogdringendheid dijkwerken kunnen uitgevoerd worden. Wel werd gezegd dat de reeds gestarte werken verder kunnen afgewerkt worden. Voor de afd. Water en Natuur hield dit in dat het reeds opgebrachte puin kon afgedekt worden met een laag teelaarde en opnieuw kon ingezaaid worden met gras. De afd. Zeeschelde interpreteerde deze verdere afwerking echter anders. Blijkbaar is de informatieoverdracht tussen de bevoegde administraties niet optimaal, evenmin is het duidelijk dat de werken bouwvergunningsplichtig zijn of niet. Na overleg in het bijzijn van de burgemeester van Westerlo werd afgesproken dat de werken voorlopig stilgelegd worden en dit tot er duidelijke afspraken zijn tussen de verschillende administraties. Ook zullen de nodige vergunningen moeten verkregen worden. Ondertussen zal de aannemer we! Het ijzer uit het puin verwijderen en de werken op de Herseltse oever, deze werken zijn beperkt tot het herstellen van de bestaande dijk, verder uitvoeren.

Wordt vervolgd.

Nogmaals over de dijken.

In de Hulshoutse politiek leeft al lang het idee om op de Netedijken verharde fietswegen aan te leggen. Dit idee is overgenomen door de Provinciale Toeristische dienst, die nu het initiatief genomen heeft een studie te laten uitvoeren over fietsverbindingen in de vallei van de Grote Nete tussen Lier en Geel. In deze studie zal de noodzaak van fietsverbindingen, het effect op de natuurwaarden, het effect op het toerisme, de kosten en nog zoveel meer onderzocht worden.

Deze studie is nog niet gestart of de gemeenteraad van Hulshout neemt al een beslissing waarin gesteld wordt dat het verharderen van een Netedijk, om een waslijst van redenen, noodzakelijk is. Zijn het de komende verkiezingen of heeft men gewoonweg niet de tact om de resultaten van de studie af te wachten, dat weten we niet.

Natuurreservaten Zuiderkempem en de Wielewaal beheren tussen Lier en Geel een groot deel van de natuurgebieden in de Netevallei. De twee verenigingen hebben toegezegd mee te werken aan de studie. We zijn ervan overtuigd dat het enkel door overleg mogelijk is van een oplossing te vinden waar ieder sector kan achterstaan en waarin zowel recreatie als natuurbehoud versterkt kunnen uitkomen. Laat ons hopen dat ook de gemeentebesturen, met Hulshout op kop, met een open geest deze problematiek zullen benaderen en zich niet beperken door enkel vooraf ingenomen standpunten kost wat kost te verdedigen.

Op Reis

Zondag 28 februari 1999: busuitstap en winterwandeling in de vallei van de Lomme

De Lomme is de belangrijkste bijrivier van de Lesse en is 40 km lang. Zij ontspringt nabij Sint-Hubert en mondt uit in de Lesse even ten zuiden van Eprave. Opvallend bij deze rivier zijn de talrijke verdwijngaten waarlangs de Lomme een deel van zijn water verliest. Dit water sijpelt weg langs een netwerk van onderaardse gangen, grotten en galerijen. Op ander plaatsen borrelt het water dan weer mysterieus naar boven.

Natuurreservaten biedt u in deze streek twee fraaie wandelingen van telkens ongeveer 7 km aan. Stevig schoeisel of laarzen zijn gewenst. Tijdens de middag verorberen wij onze meegebrachte picknick in Rochefort waar voldoende Cafés zijn om ons op te warmen.

Inlichtingen: bij Jan Van Walsum

Inschrijven: voor 21 februari bij

Jan Van Walsum 014/866777

Of Herman Berghmans 014/841604

Prijs: Volwassenen(+16 jaar): 400 fr. Kinderen (-16 jaar): 250 fr. Maximum per gezin: 1000fr.

Opstapplaatsen: (vermelden bij inschrijving) Veerle-Heide Kerk: 7.30 u. Veerle Vinea: 7.40 u.

Eindhout Kerk 7.50 u. Gr. Vorst Markt: 8.00 u.

Ooievaars in de Zuiderkempen

" De ooievaar brengt jaarlijks duizenden baby's, maar slaagt er zelf niet in om bij ons jongen groot te brengen bij gebrek aan geschikte broedplaatsen. Natuurreservaten wil daar verandering in brengen en hoopt daarvoor onder andere op uw medewerking " Hiervoor las je de inleiding van een artikel dat in oktober in de pers verscheen met een oproep om mogelijke nestplaatsen ter beschikking te stellen.

In onze afdeling stelden 7 gezinnen zich kandidaat. Op enkele van deze plaatsen zal je de volgende maanden een nestplatform op de schouw zien staan en dan maar afwachten wat de ooievaars vinden van dit initiatief.